

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Alexandra Krysla v právní věci žalobců: **a) M. Š., b) P. V.**, oba zastoupení JUDr. Annou Bečvářovou, advokátkou se sídlem Dobronická 1256, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2007, č. j. KULK 42991/2007, ve věci honebního společenstva a společenstevní honitby, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 18. 12. 2008, č. j. 59 Ca 158/2007 - 25,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 18. 12. 2008, č. j. 59 Ca 158/2007 - 25, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) se včas podanou kasační stížností domáhali zrušení rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 18. 12. 2008, č. j. 59 Ca 158/2007 - 25, kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2007, č. j. KULK 42991/2007. Žalovaný uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání stěžovatelů proti rozhodnutí Městského úřadu Česká Lípa ze dne 16. 12. 2004, č. j. 25470/OŽP/04/Kl, o odmítnutí registrace Honebního společenstva Provodín a odmítnutí uznání společenstevní honitby Provodín – Puchavec, a toto prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

Stěžovatelé napadají rozhodnutí krajského soudu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), z obsahu kasační stížnosti vyplývají dále důvody dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle názoru stěžovatelů se krajský soud v napadeném rozsudku nevypořádal s řádně uplatněnými žalobními námitkami. Krajský soud se omezil na otázku platnosti přihlášky obce Provodín, nevzal v potaz, že při registraci honebního společenstva a uznání společenstevní honitby se vychází z projevu vůle účastníků. Ti podali své přihlášky před ustavující valnou hromadou, která se konala dne 2. 9. 2004. Návrh na registraci a uznání byl podán dne 6. 9. 2004, prvoinstanční správní rozhodnutí bylo vydáno dne 16. 12. 2004, tj. v době, kdy obec Provodín byla řádným přihlášeným členem do honebního společenstva, takto byla též přijata ustavující valnou hromadou. Stěžovatelé dále uvedli, že nemohou souhlasit se závěrem soudu, dle něhož přihláška obce Provodín není obsahem správního spisu. Krajský soud ani žalovaný se nevypořádali s námitkami stěžovatelů proti evidenci a manipulaci se správním spisem. Krajský soud je zhodnotil pouze jako výtky bezvýznamné a nekonkrétní. Stěžovatelé dále namítali, že věc není posuzována podle stavu ke dni vydání rozhodnutí v roce 2004.

Skutečnost, že došlo ke změně rozhodnutí obce Provodín ve věci členství v honebním společenstvu, byla žalobci oznámena až 23. 2. 2005, tedy až po ustavující valné hromadě, dokonce i po vydání prvoinstančního správního rozhodnutí. Posouzení neplatnosti přihlášky obce Provodín je porušením zákonnosti. V době rozhodování o registraci honebního společenstva a uznání společenstevní honitby byla obec Provodín se svojí přihláškou postavena na roveň všem ostatním zájemcům o členství, byla pozvána na ustavující valnou hromadu a bylo o ní řádně a platně rozhodnuto. Jiný název honebního společenstva a společenstevní honitby v přihlášce, oproti rozhodnutí o názvu při ustavující valné hromadě, nemůže podle zákona o myslivosti způsobit neplatnost přihlášky, jakož ani následná změna stanoviska o členství. Žalovaný ani krajský soud nemůže tvrdit, že úmyslem obce Provodín nebylo stát se členem jakéhokoli honebního společenstva, pokud vůle zastupitelstva svědčí o postoji opačném. Stěžovatelé konstatovali, že nemohou souhlasit ani s tvrzením, že nedoložili souvislost a výměru pozemků potřebných podle zákona o myslivosti, neboť doložili celkovou výměru honebních pozemků 718 ha. Výměra těchto pozemků měla být s ohledem na platnost přihlášky obce Provodín v době rozhodování započtena do výměry honitby. Stěžovatelé uvedli, že pozemek č. 846/1 je honebním pozemkem, který zakládá souvislost pozemků v navrhované honitbě, což vyplývá z předloženého nákresu společenstevní honitby a map, spolu s vyznačením jednotlivých parcel v návrhu na uznání společenstevní honitby. Navíc i bez tohoto pozemku došlo k prokázání souvislosti honebních pozemků. Krajský soud se těmito argumenty stěžovatelů vůbec nezabýval. V závěru kasační stížnosti stěžovatelé namítli, že nemohou souhlasit ani s tím, že by obdrželi oni nebo jejich zástupce výzvu ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a ztotožnil se se závěry krajského soudu. Ve vztahu k pozemku č. 846/1 uvedl, že povahou tohoto pozemku není v rozhodnutí žalovaného argumentováno.

Stěžovatelé v replice k vyjádření žalovaného setrvali na svých tvrzeních uvedených v kasační stížnosti, zejména pokud jde o posouzení přihlášky obce Provodín, a dále

namítli, že ke všem svým tvrzením uváděným před správním orgánem i krajským soudem nebyli osobně vyslechnuti, a tak byli kráceni na svých právech prokázat svá tvrzení.

Krajský soud výrokem napadeného rozsudku žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. V závěru rozsudku uvedl, že o věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, neboť žalovaný s tímto postupem vyslovil souhlas a žalobce na zaslanou výzvu ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. nereagoval. V odůvodnění rozsudku se krajský soud zabýval rozbořem jednotlivých žalobních námitek a posouzením jejich důvodnosti.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní uplatněny důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b a d) s. ř. s. Stěžovatelé namítají nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]; dále namítají vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, je v rozporu s faktickým stavem a při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost vydaného rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], rozhodnutí krajského soudu považují pro svou vnitřní obsahovou rozpornost za nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Po přezkoumání napadeného rozsudku krajského soudu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud shledal důvodnou zejména námitku stěžovatelů o porušení § 51 odst. 1 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhl, nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

Povahou a povinnostmi soudu respektovat ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. při rozhodování o věci samé bez jednání se zabýval Ústavní soud například v rozhodnutí ze dne 22. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 819/07 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>). Ústavní soud uvedl, že *již dříve zaujal stanovisko, od kterého se nemínil odchytil, že každý, kdo je účastníkem řízení před soudy, má právo se ve své věci takového řízení (jednání před soudy) osobně účastnit, zpravidla bez ohledu na to, zda by jeho přítomnost měla vliv na vynesení rozhodnutí. Jestliže soud přítomnost účastníkům řízení neumožní, lze v jeho postupu spatřovat porušení ústavního práva účastníka řízení, daného čl. 38 odst. 2 Listiny (srov. např. sp. zn. I. ÚS 560/03, Sb. n. u., svazek 37, náleží č. 92). Z těchto hledisek je zapotřebí interpretovat rovněž § 51 odst. 1 s. ř. s. Ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. tedy představuje výjimku ze základního pravidla, podle něhož k projednání věci samé má být zásadně nařízeno jednání. Nařízení jednání vytváří předpoklady pro to, aby účastník řízení mohl realizovat svá práva plynoucí z čl. 38 odst. 2 Listiny, jakož i samozřejmě z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tj. především právo být přítomen projednání své vlastní věci a vyjádřit se jak ke všem důkazům, tak i k jakýmkoliv dalším procesně relevantním informacím [viz princip kontradiktornosti; srov. např. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 7. 2002 ve věci Meftah a další proti Francii: "Právo na kontradiktorní řízení ve smyslu čl. 6 odst. 1 tak, jak je interpretováno judikaturou Soudu, "v principu implikuje právo procesních stran na to, aby byly seznámeny a mohly se vyjádřit ke každému dokumentu či připomínce předloženým soudci s cílem ovlivnit jeho rozhodnutí, i kdyby tak bylo učiněno nezávislým členem sboru soudců (magistrat)"]*

(v trestních věcech viz J. J. proti Nizozemí, 1998).“]. Konečně je zapotřebí poukázat rovněž na čl. 96 odst. 2 Ústavy České republiky, podle něhož je jednání soudu ústní a veřejné s tím, že výjimky z tohoto pravidla může stanovit pouze zákon. Nejvyšší správní soud se se závěry Ústavního soudu ztotožňuje. Vydání rozhodnutí o věci samé bez jednání, aniž by pro takový postup byl splněny zákonem stanovené podmínky, je proto závažnou procesní vadou, která zásadně může mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Význam soudního jednání není dán pouze možností ústně přednést žalobu nebo sdělit její obsah. Soudní jednání poskytuje možnost realizace celého souboru procesních práv a povinností, jejímž smyslem je vzájemnou interakcí soudu a účastníků řízení a v případě kontradiktorního řízení také interakcí účastníků řízení navzájem nalézt spravedlivé řešení souzené věci. I v soudním řízení správním, ovládaném zásadou koncentrace řízení (§ 71 odst. 2 s. ř. s.), neztrácí soudní jednání svůj smysl. Účastníci v jeho průběhu mohou realizovat například právo klást v průběhu jednání otázky účastníkům řízení, popřípadě svědkům a znalcům, anebo je vyzvat k vyjádření k věci (§ 49 odst. 5 s. ř. s.), právo označit či předložit důkazy k prokázání svých tvrzení, právo upřesnit či podrobněji rozvést uplatněné žalobní body, aniž by tím byla žaloba rozšířena žaloba o další žalobní body (§ 71 odst. 2 s. ř. s.), právo konečného návrhu (§ 49 odst. 8 s. ř. s.), a to především v reakci na jednotlivé úkony soudu provedené v rámci přípravy jednání, na případné rozhodnutí o tom, které z navržených důkazů soud neprovede (§ 52 odst. 1 s. ř. s.), či v reakci na jednotlivé úkony protistrany.

Z obsahu soudního spisu krajského soudu nelze dovést splnění podmínek stanovených § 51 odst. 1 s. ř. s. vůči žádnému ze žalobců. Ve spisu krajského soudu vedeného pod sp. zn. 59 Ca 158/2007 není založena výzva předsedy senátu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. adresovaná žalobcům ani doklad o jejím případném doručení. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že tato výzva nebyla soudem vyhotovena ani odeslána. Ze souborného úvodního pokynu soudní kanceláři označeného „Referát pokynů pro VSÚ – příprava řízení“ (č. l. 13 soudního spisu) vyplývá, že pokyn kanceláři k zaslání kopie vyjádření žalovaného, výzvy podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a poučení o podjatosti, zůstal nerealizován. Žádná z těchto listin není součástí spisu, na samotném pokynu dále není, na rozdíl od předchozích částí pokynu, připojen podpis a datum dokládající jeho vypravení. Z uvedených zjištění vyplývá, že soud rozhodl o věci samé bez jednání, aniž by pro takový postup byly splněny zákonné podmínky. Stěžovatelé nenavrhlí ani nesouhlasili s rozhodnutím o věci samé bez jednání, soud jim nedoručil výzvu předsedy senátu s poučením podle § 51 odst. 1 s. ř. s., a proto ani nemohla nastat alternativa fikce jejich souhlasu s takovým postupem (§ 51 odst. 1, věta druhá, s. ř. s.).

Ve věci tedy nebyly splněny podmínky pro rozhodnutí o věci samé bez jednání a krajský soud se tím, že o věci samé rozhodl bez jednání, dopustil závažného procesního pochybení, které mohlo mít vliv na zákonnost jeho rozsudku.

Vzhledem k charakteru procesního pochybení krajského soudu nelze v této fázi řízení dovozovat finální skutkový i právní stav projednávané věci, který bude znám až po provedení ústního jednání, případně po kvalifikovaném ověření podmínek pro vyřízení věci bez jednání. Z tohoto důvodu se Nejvyšší správní soud nemohl prozatím zabývat věcnými námitkami stěžovatelů a předjímat dosud neučiněné závěry

a rozhodnutí krajského soudu.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, neboť v řízení před krajským soudem došlo k vadě řízení, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Napadený rozsudek krajského soudu byl proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. je krajský soud v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozsudku.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2010

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu